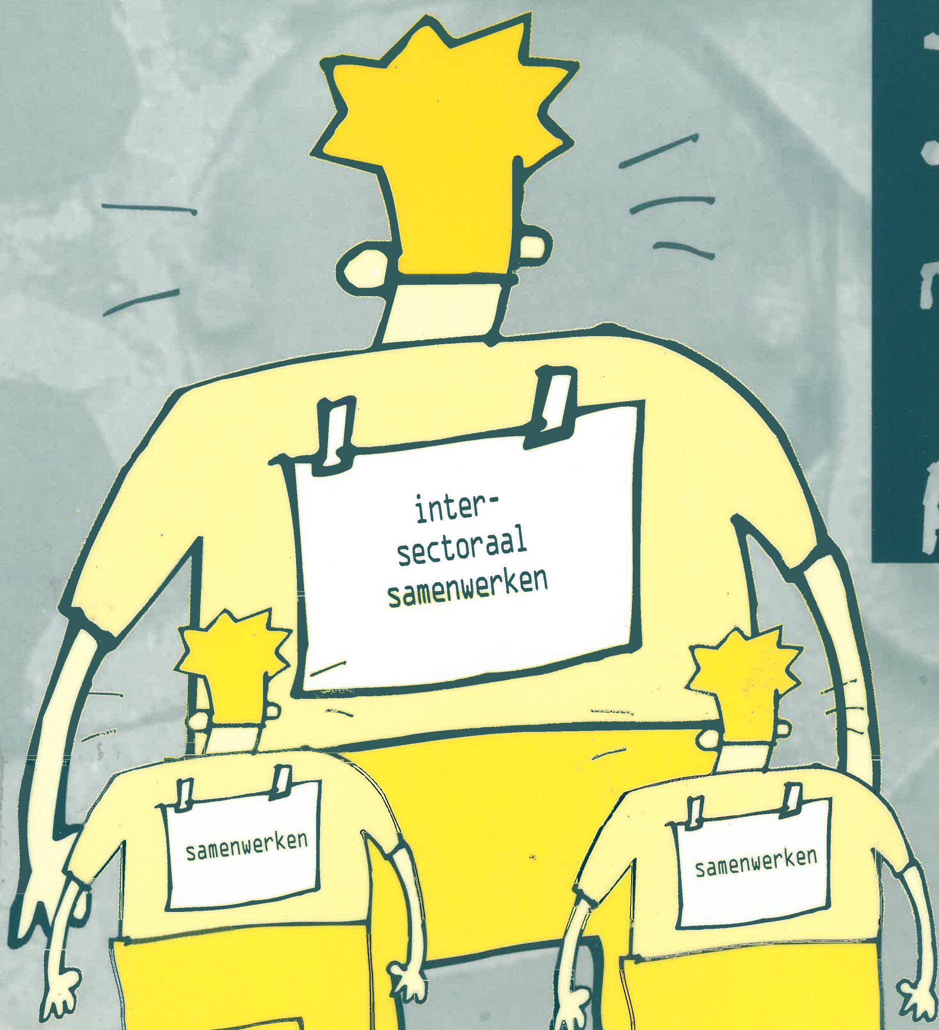
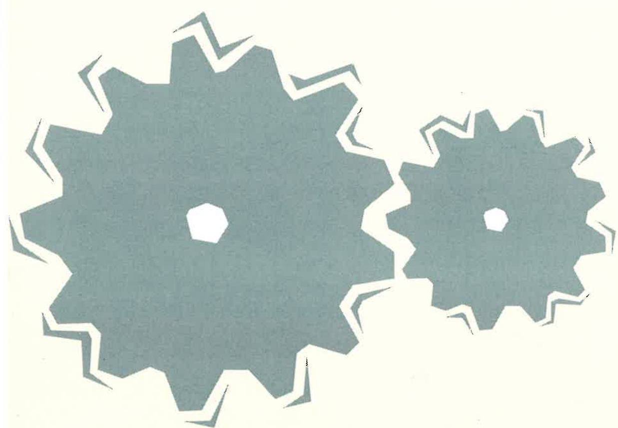
Een lokaal alcohol- en drugbeleid: op elk vlak de juiste aanpak

Politie

Een lokaal alcohol- en drugbeleid: op elk vlak de juiste aanpak

Politie

Realisatie en eindredactie:
Els Vandenberghe, stafmedewerker VAD
Johan Rosiers, stafmedewerker VAD

Een samenwerkingsproject tussen VAD, de preventiewerkers verbonden aan de CGG en de provinciale preventieplatforms, ondersteund door de verschillende sectoren.

COLOFON SECTORBROCHURE POLITIE

Lay-out: FOLIO, Marijke Deweerdt, Brugge
Druk: SINTJORIS, Merendree

VAD vzw
E. Tollenaerestraat 15
1020 Brussel
T: 02 423 03 33
F: 02 423 03 34
E: vad@vad.be
www.vad.be

D/2003/6030/21
ISBN: 90-804633-7-X

Een lokaal alcohol- en drugbeleid: op elk vlak de juiste aanpak

Politie

INHOUD

Intro

Deze sectorbrochure is zowel bedoeld voor de lokale politie als voor trekkers en partners van een lokaal alcohol- en drugoverleg.

In het eerste deel van de brochure komt de politiehervorming kort aan bod. Dit is ongetwijfeld vertrouwde materie voor de lokale politiemannen en -vrouwen, maar voor de trekkers en partners van een lokaal alcohol- en drugoverleg kan dit eerste deel verhelderend zijn: het situeert de lokale politie anno 2003.

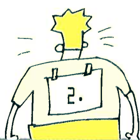
In een tweede deel behandelen we kort de achtergrond van alcohol- en drugpreventie. Dit deel is waarschijnlijk heel herkenbaar voor diegenen die reeds aan een alcohol- en drugoverleg participeren en eerder nieuw voor nog niet betrokken politiemannen en -vrouwen.

Het derde deel vormt de essentie van deze sectorbrochure en is bruikbaar voor zowel lokale politie als voor trekkers en partners van een lokaal alcohol- en drugoverleg. We bespreken de rol van de politie in een lokaal alcohol- en drugbeleid. De brochure wil ook, met behulp van praktijkvoorbeelden, inspiratie leveren over hoe de politie haar taak in een alcohol- en drugbeleid kan opnemen en hoe rond het thema intersectoraal kan samengewerkt worden.
Drie opmerkingen zijn hier op hun plaats.
(1) We willen er hier op wijzen dat deze brochure deel uitmaakt van een reeks van publicaties over een lokaal alcohol- en drugbeleid. Ook voor andere sectoren (met name onderwijs, werk, jeugdwerk, sport, uitgaansleven, sociaal-cultureel werk, gezondheidssector, welzijnswerk en gemeente) is er een brochure uitgewerkt. We beperken ons in deze brochure tot de rol en taken van de politie, wat dus niet betekent dat andere sectoren geen rol te spelen hebben.
(2) De visie die in deze brochure neergeschreven is, is niet steeds in overeenstemming met hoe politiediensten in het verleden rond drugpreventie hebben gewerkt. Het is niet onze bedoeling om hiermee persoonlijke kritiek te geven op de inzet en het engagement van politiemensen in het verleden. De kritische opmerkingen zijn vooral gericht op het systeem (de organisatie) en niet op de politiemensen (de individuen in de organisatie).

We hebben geenszins de bedoeling om gemotiveerde mensen voor het hoofd te stoten en geloven steevast in een goede samenwerking met de politie op lokaal vlak.
(3) Tot slot weten we dat er vaak een kloof gaapt tussen de theorie en de praktijk: datgene waar we theoretisch achter staan, is nog niet altijd en overal in de praktijk realiseerbaar omdat de randvoorwaarden niet altijd vervuld zijn.

Het vierde deel van de brochure geeft aan waar u terechtkan voor ondersteuning en achtergrondinformatie.

Wanneer we in deze brochure spreken over alcohol en andere drugs, bedoelen we zowel alcohol en psychoactieve geneesmiddelen als illegale drugs en gokken.

Deel 1: De politiehervorming in een notendop

Over de politiehervorming bestaat heel wat lectuur. We beperken ons hier tot een aantal essentiële begrippen. Wie meer wil lezen, vindt achteraan dit deel literatuurtips.

1. Het hertekende politielandschap

Tot 1 januari 2001 waren er drie grote reguliere politiekorpsen: de gemeentepolitie, de rijkswacht en de gerechtelijke politie bij parketten. Het Octopusakkoord en de wet van 7 december 1998 zorgden voor een geïntegreerde politie op twee niveaus.

1.1 Twee niveaus

Lokaal niveau: in elke politiezone is er één *lokale politie*, die de gehele basispolitiezorg verzekert.
Federaal niveau: hier vindt u de *federale politie*, die de gespecialiseerde functies en de steun aan de lokale politie verzekert.

Deze twee niveaus zijn autonoom en complementair. Er zijn geen hiërarchische maar wel functionele banden. Zo kan bijvoorbeeld de lokale politie in uitzonderlijke omstandigheden de federale politie vorderen.

1.2 Geïntegreerde politiezorg

De essentiële onderdelen van de geïntegreerde politiezorg zijn repressie, preventie en nazorg.
Zowel de lokale als de federale politie hebben opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke aard binnen hun takenpakket.

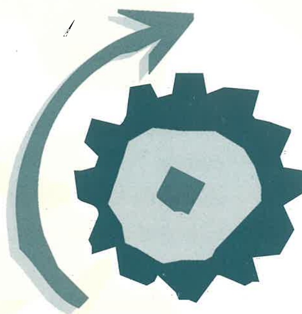
De opdrachten van bestuurlijke aard bestaan voornamelijk uit de handhaving van de

openbare orde, met inbegrip van de naleving van de politiewetten en verordeningen, het voorkomen en stopzetten van misdrijven en de bescherming van personen en goederen. Voor de bestuurlijke politiezaken staat de politie onder leiding en gezag van de minister van Binnenlandse Zaken en van de lokale bestuurlijke overheden.

De opdrachten van gerechtelijke aard bestaan er voornamelijk in de misdaden, de wanbedrijven en de overtredingen op te sporen, de bewijzen ervan te verzamelen, daarvan kennis te geven aan de gerechtelijke overheden, de daders ervan te vatten, aan te houden en ter beschikking te stellen van de bevoegde overheid.
Voor de gerechtelijke politiezaken staat de politie onder leiding en gezag van de minister van Justitie en de gerechtelijke overheden, met name het openbaar ministerie en de onderzoeksrechters.

Als de politie de verkeersonveiligheid, de bedreigde volksgezondheid, de georganiseerde criminaliteit, de mensenhandel, de financieel-economische criminaliteit... efficiënt en effectief wil aanpakken, dan heeft dit zowel een bestuurlijk als een gerechtelijk luik. Het is dus van groot belang beide luiken gecoördineerd en in constructief overleg in te vullen. Het gaat erom het bestuurlijke op het gerechtelijke beleid af te stemmen, en omgekeerd.

'Geïntegreerd' betekent ook dat niet alleen de politie instaat voor de beheersing van de onveiligheid. Het is de bedoeling dat alle schakels van de maatschappij betrokken worden en dit op een geïntegreerde wijze, zodat de veiligheidsproblematiek gezamenlijk wordt benaderd. Hiertoe is het noodzakelijk 'partnerships' aan te gaan, waarbij elk evenwel binnen zijn rol blijft. Dit betekent dat de politie politie blijft, de hulpverlener hulpverlener, de straathoekwerker straathoekwerker, de steward steward en de burger burger.

2. De lokale politie

Er zijn 196 *politiezones* in België. Er zijn 50 ééngemeentezones en 146 politiezones die bestaan uit meerdere gemeenten. In Vlaanderen en Brussel Hoofdstad vindt u 124 politiezones. De verdeling is als volgt:

Provincie Antwerpen:	25 politiezones
Provincie Limburg:	18 politiezones
Provincie Oost-Vlaanderen:	29 politiezones
Provincie Vlaams-Brabant:	27 politiezones
Provincie West-Vlaanderen:	19 politiezones
Brussel Hoofdstad:	6 politiezones

Hoe worden de politiezones gerund?

	ééngemeentezones	**meergemeentezones** *merk op: iedere gemeente heeft wel politieposten*
gezag	burgemeester	politiecollege = samengesteld uit burgemeesters van de verschillende gemeentes; elke burgemeester krijgt een aantal stemmen in evenredigheid tot de minimum dotatie *merk op: het politiecollege kan geen politiereglementen en -verordeningen uitvaardigen; dit blijft de verantwoordelijkheid van elke burgemeester (blijft verantwoordelijk voor het politiebeleid in de eigen gemeente)*
beheer (begroting, personeel, benoeming)	gemeenteraad	politieraad = samengesteld uit leden van de gemeenteraden van de verschillende gemeentes, afhankelijk van het aantal inwoners
leiding, organisatie en verdeling taken binnen het korps	zonechef	zonechef
financiering	gemeente federale betoelaging	gemeentes federale betoelaging

Elke zone heeft ook een *zonale veiligheidsraad*. Deze raad bestaat uit de burgemeester(s), de procureur des konings/het openbaar ministerie, de zonechef en de bestuurlijke directeur-coördinator van de federale politie. Deze laatste leidt de coördinatie- en steundienst of CSD. De algemene directie van de bestuurlijke politie (federaal niveau) heeft in elk arrondissement een CSD. Deze ondersteunt en coördineert de acties van de bestuurlijke politie waarbij meerdere politiezones betrokken zijn. Ook deskundigen kunnen aan de zonale veiligheidsraad deelnemen.

De opdrachten van de zonale veiligheidsraden zijn:

- bespreken/voorbereiden/goedkeuren van het zonaal veiligheidsplan;
- bevorderen van de coördinatie van de uitvoering van de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie;
- evalueren van de uitvoering van het zonaal veiligheidsplan.

Eén van de belangrijkste taken van de zonale veiligheidsraad is het opstellen en evalueren van het zonaal veiligheidsplan, dat tweejaarlijks wordt opgemaakt (indienen uiterlijk augustus, goedkeuren duurt 2 maanden). In het plan vindt u:

- de prioritaire opdrachten en doelstellingen en de wijze waarop die bereikt zullen worden;
- de capaciteit die nodig is om de opdrachten uit te voeren;
- de bijdrage van de lokale politie aan de uitvoering van de opdrachten van federale aard;
- de opdrachten/doelstellingen eigen aan de gemeente(s) van een zone.

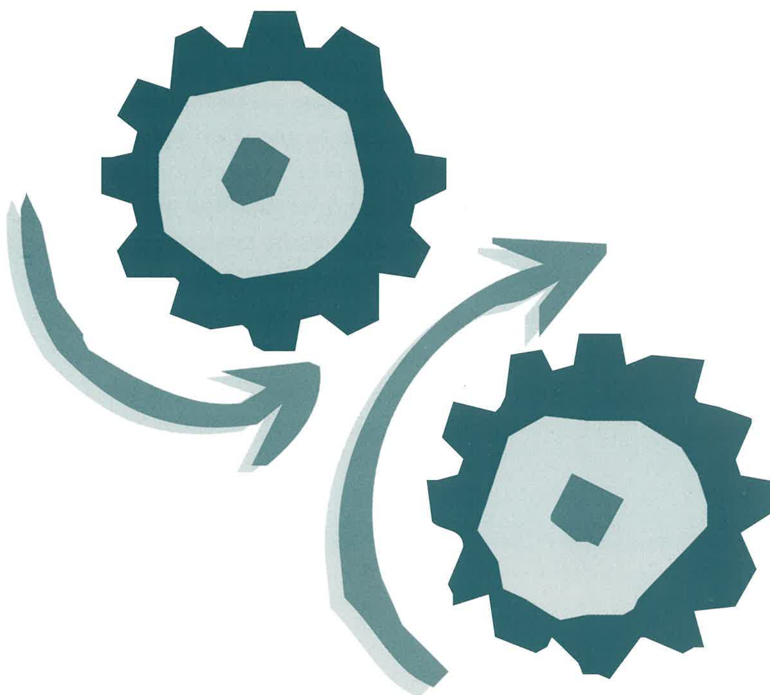
Bij het opstellen van het zonaal veiligheidsplan moet rekening worden gehouden met het *nationaal veiligheidsplan*, zodat er een samenhang is in het politiebeleid op federaal en op lokaal/zonaal niveau. Het nationaal veiligheidsplan 2003-2004 omvat onder andere elf prioritaire opdrachten en doelstellingen van de federale politie. Eén van die doelstellingen is de drugoverlast en -criminaliteit inperken. Het nationaal veiligheidsplan valt onder de bevoegdheid van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie en wordt voorbereid door de federale politie.

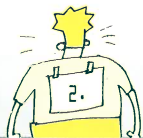
De bestuurlijke directeur-coördinator van de federale politie, die ook deel uitmaakt van de zonale veiligheidsraad, moet de andere leden van de zonale veiligheidsraad inlichten over de inhoud van het nationaal veiligheidsplan. Op die manier kan men er bij de voorbereiding en het opstellen van het zonaal veiligheidsplan rekening mee houden .

Meer info

Wie meer over de politiehervorming en -werking wil lezen, kan op de website van de lokale en federale politie terecht: www.police.be. Deze website bestaat uit onder andere de volgende interessante subwebsites:

- www.poldoc.be: de documentaire portaalsite voor iedereen in de politiewereld. Op deze site vindt u verschillende rubrieken. Onder de rubriek 'infopolitie' vindt u 'veiligheid'. Hier kan u het 'Vademecum Veiligheidsplannen' raadplegen (2001, Universiteit Gent, Vakgroep Strafrecht en Criminologie en ministerie van Binnenlandse Zaken, pilootgroep Politiehervorming). Dit Vademecum biedt een referentiekader voor de opstellers van het nationaal veiligheidsplan en van de zonale veiligheidsplannen. Ook het nationaal veiligheidsplan 2003-2004 vindt u hier terug.
- www.info-zone.be: hier vindt u onder meer alle informatie over de verschillende politiezones en de zonale veiligheidsplannen.

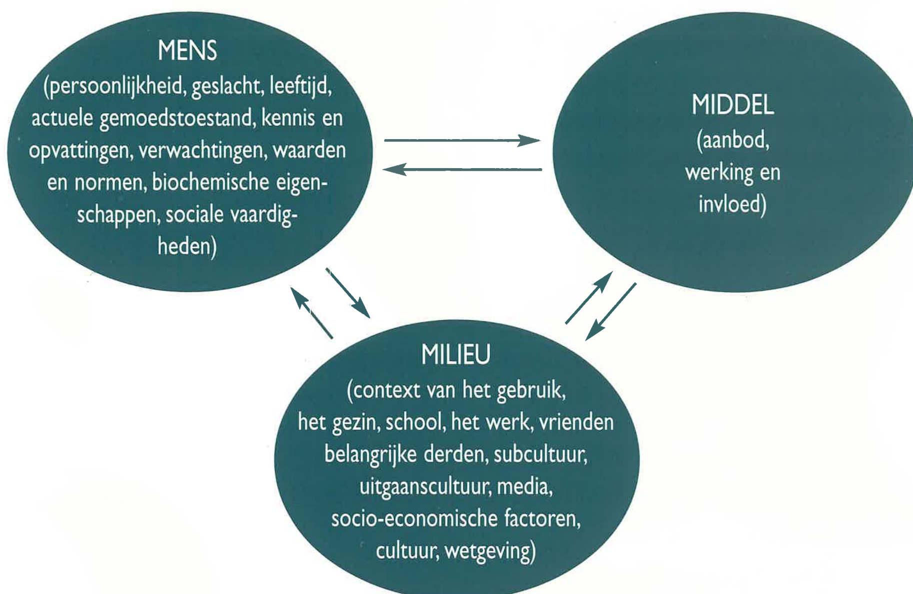
Deel 2: Alcohol- en drugpreventie

Over alcohol- en drugpreventie is al heel wat verschenen. We beperken ons hier tot een aantal kernbegrippen. Wie meer wil lezen, vindt achteraan dit deel literatuurtips.

1. Mens-middel-milieu

De meeste mensen gebruiken alcohol en andere drugs uit positieve overwegingen en meestal komen de eigen gezondheid en veiligheid en die van anderen niet in gevaar. Dat willen we graag zo houden. En daarom is preventie zo belangrijk.

Als we willen voorkomen dat mensen problemen krijgen en als we problemen effectief willen aanpakken, moeten we de oorzaken van deze problemen in kaart brengen zodat we precies kunnen inspelen op die oorzaken. De centrale vraag die we ons hierbij stellen is: 'waarom krijgt iemand problemen als gevolg van zijn of haar alcohol- of druggebruik?' Deze vraag is niet zo eenvoudig te beantwoorden. Er valt namelijk niet één oorzaak aan te wijzen. Er is immers een complex samenspel tussen verschillende elementen zoals persoonlijkheid, gezin, socio-economische omstandigheden, subcultuur, aanwezigheid van drugs... Deze elementen kunnen we groeperen in de drie M's: de mens (gebruiker), het middel (alcohol en drugs) en het milieu (de omgeving).

Dat de alcohol- en drugproblematiek zo complex is, heeft zijn gevolgen voor de manier waarop we deze problematiek aanpakken.

2. Definitie

Met preventie vanuit het gezondheids- en welzijnsperspectief willen we individu én samenleving deskundiger maken in het omgaan met middelen en middelengebruik, waarbij – afhankelijk van het product, de omstandigheden, de leeftijd en andere kenmerken van de gebruiker – de doelstellingen gedifferentieerd worden van aanmoedigen van niet-gebruik, uitstellen van experimenteergedrag, verantwoord gebruiken tot vroegtijdig ingrijpen en schade beperken. Omgaan met middelengebruik houdt ook in dat de thematiek bespreekbaar is en dat mensen genuanceerd leren denken over alcohol en drugs, het gebruik ervan, én dat ze op een deskundige manier met dit gebruik in hun omgeving en in de samenleving kunnen omgaan (proactief en reactief).

3. Werkingsprincipes van preventie

Om preventie-initiatieven zo effectief mogelijk te organiseren, houden we rekening met de volgende vijf werkingsprincipes:

3.1 Persoons-, omgevings- en middelengericht werken

Uit het MMM-schema kunnen we afleiden dat we ons bij preventie niet enkel moeten focussen op de middelen zelf maar ook op de omgevingsfactoren en de persoon. Bij het omgevingsgericht werken zorgen we voor een ondersteunende omgeving die de draaglast verlaagt. Het gaat om veranderingen op organisatorisch en structureel vlak. Voorbeelden zijn: kansarmoedebestrijding, het verbeteren van het vrijetijdsaanbod voor jongeren, het zorgen voor een laagdrempelig en gediversifieerd aanbod van hulpverlening... Onder persoonsgericht werken verstaan we het versterken van de draagkracht van de individuen, zodat ze minder risico lopen op problematisch gebruik van alcohol en andere drugs. Een voorbeeld hiervan is: mensen sociale vaardigheden aanleren om te leren weerstaan aan de groepsdruk.

3.2 Intersectoraal werken

Preventie is niet louter een opdracht van één sector, maar wordt bij voorkeur in alle maatschappelijke sectoren uitgebouwd. Overleg en samenwerking tussen de sectoren zijn aangewezen.

3.3 Op lange termijn werken/continuïteit

De alcohol- en drugthematiek is complex. Verschillende factoren bepalen (problematisch) gebruik. Een duurzame gedragsverandering en een ondersteunende omgeving kunnen slechts op lange termijn worden gerealiseerd.

3.4 Participatief werken

Diegenen die een preventieve aanpak pas echt efficiënt maken, zijn niet de experts in de alcohol- en drugproblematiek maar wel die mensen die het dichtst bij de verschillende doelgroepen werken (de zogenaamde intermediairen). We denken hierbij aan ouders, leerkrachten, leeftijdsgenoten, bedrijfsmedewerkers, jeugdwerkers, buurt- en opbouwwerkers... Zij kunnen inspelen op reële situaties en gebeurtenissen. Zij kennen hun doelgroep en weten het best op welke manier de zaken kunnen worden aangepakt. Zij kunnen er garant voor staan dat preventie niet beperkt blijft tot eenmalige initiatieven.
Ook de doelgroep zelf moet actief worden betrokken bij het uitwerken van preventie-initiatieven. Dit verhoogt de aanvaardbaarheid van de acties en van het alcohol- en drugbeleid.

3.5 Emancipatorisch werken

Emancipatorisch werken is gericht op het verhogen van de draagkracht van de doelgroep zelf en het verhoogt op die manier het zelfwaardegevoel van mensen. Op lange termijn krijgt men hierdoor meer grip op de structurele oorzaken van onwelzijn, wat een vermindering van de draaglast en de vraag naar ondersteuning door experten met zich meebrengt.

4. Het uitwerken van een preventief alcohol- en drugbeleid

Op het vlak van preventie zijn de verschillende maatschappelijke sectoren de meest aangewezen kanalen om de verschillende doelgroepen aan te spreken. Met maatschappelijke sectoren bedoelen we onderwijs, werk, jeugdwerk, sociaal-cultureel werk, uitgaansleven, sportsector, gezondheidssector, welzijnssector, politie en de gemeente (lokaal beleid). Sleutelfiguren uit de maatschappelijke sectoren kunnen zowel inspelen op de ontstaansfactoren van problematisch middelengebruik als op reële situaties. Zo kunnen problemen vroegtijdig onderkend en aanpakt worden (cf. Participatief werken, deel 2, 3.4). Dat jongeren en volwassenen op verschillende levensdomeinen over alcohol en andere drugs aangesproken worden, vergroot ook de impact van preventie (herhalingseffect).

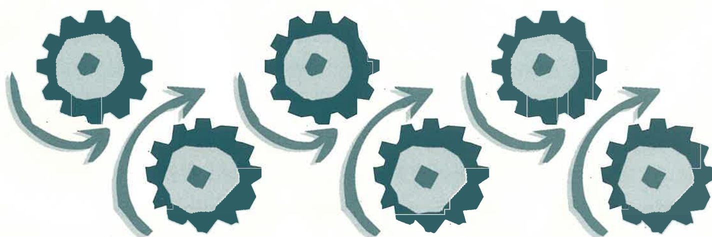
Een beleid is een samenhangend geheel van maatregelen. Een preventiebeleid steunt op drie pijlers die niet los staan van elkaar, maar op elkaar moeten worden afgestemd. De elementen zijn telkens dezelfde, hoewel de benaming in de sectoren wel eens kan verschillen. In de mate waarin de verschillende pijlers evenredig aan bod komen zal het succes van het beleid toenemen.

• Plan

Een plan bevat alle regels en afspraken over alcohol- en druggebruik en gokken. De wetgeving vormt hier de basis. Het moet ook duidelijk zijn wat de gevolgen zijn wanneer de grenzen worden overschreden en hoe hierop gereageerd dient te worden. Het voordeel van een duidelijk uitgesproken plan is dat de regels en afspraken door iedereen gekend zijn en dat men bij een probleemgeval onmiddellijk op een eenduidige manier kan reageren.

• Voorlichting, vorming en structurele omkadering

Grondige informatie over alcohol, drugs en gokken is uiteraard belangrijk. Kennis is een eerste stap, maar mensen laten hun gedrag slechts in geringe mate sturen door wat ze weten. Daarom is het ook belangrijk om persoonlijke en sociale vaardigheden aan te leren die mensen kunnen wapenen tegen problematisch middelengebruik. Concreet gaat het over het leren omgaan met negatieve gevoelens en conflicten, het leren weerstaan aan groepsdruk... Deze persoonsgerichte preventie moet worden aangevuld met de uitbouw van een ondersteunende omgeving. Hieronder vallen eerder structurele maatregelen zoals het zorgen voor een positief leefklimaat, open communicatie, een aangename leefomgeving...

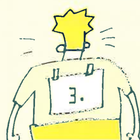
• Interventie of aanpak

Bij overtreding van de regels uit het plan moeten naast sancties ook begeleidende maatregelen worden voorzien. Hier worden de eerste aanzetten gegeven tot het vroegtijdig aanpakken van problemen. Hierbij zullen niet alleen het alcohol- of druggebruik zelf, maar ook de achterliggende problemen en motivaties, de aanknopingspunten vormen. Ook de omgeving (vrienden, collega's, partners, ouders...) van de betrokkene heeft ondersteuning nodig. Waar kunnen zij met hun vragen terecht? Op welke manier kunnen zij met de persoon in kwestie omgaan? De mogelijkheden tot interventie zijn verschillend in elke sector en ook externe diensten kunnen worden ingeschakeld (huisarts, JAC...).

Voor elke sector werden sectorbrochures uitgewerkt en voor elke sector bestaat er ook specifiek materiaal ter ondersteuning van de uitbouw van een preventief alcohol- en drugbeleid.

Meer info

- Geirnaert, M. e.a. (2002). *Preventiestrategieën*. In: *Alcohol- en druggebruik. Gedifferentieerde aanpak van preventie tot hulpverlening*. Mechelen: Kluwer.
- Deklerck, J. (1996). *De preventiepiramide, een oriëntatiekader voor geïntegreerde preventie*. Panopticon, 17(4).
- Tones, K. & Tilford, S. (1994). *Health Education Effectiveness, Efficiency and Equity*. London: Chapman & Hall.
- VAD-Preventiewerk (1990). *Visietekst: het preventiewerk voor alcohol- en andere drugproblemen*. Brussel: VAD.
- De Cauter, F. (1990). *Methodiek van de preventieve projectwerking*. Leuven: Acco.

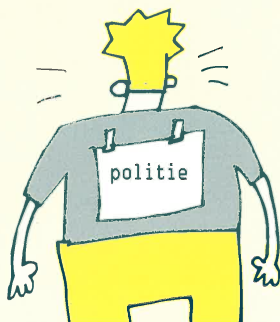

Deel 3: Rol van politie in een lokaal alcohol- en drugbeleid

De praktijkvoorbeelden van intersectoraal werken werden ingelast om ze als casussen in een lokaal overleg te bespreken. Volgende vragen kunnen daarbij als richtlijnen worden gehanteerd:
- Welke verschillende partners zijn bij het overleg betrokken?
- Welk resultaat beoogt de samenwerking/de activiteit?
- Wanneer is de samenwerking/activiteit geslaagd?
- Welke zijn de sterke en zwakke punten in het praktijkvoorbeeld?
- Wat is de haalbaarheid van het voorbeeld voor lokaal overleg in uw regio?
- Welke aspecten kunnen wel degelijk vertaald worden naar uw regio?

1. Een lokaal alcohol- en drugbeleid

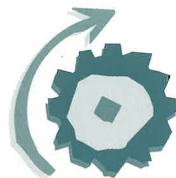
Naast het uitwerken van een alcohol- en drugbeleid in elke sector afzonderlijk (cf. Het uitwerken van een preventief alcohol- en drugbeleid, deel 2, 4) zijn afstemming en samenwerking op lokaal vlak tussen deze sectoren nodig. Dit kan vorm krijgen in een lokaal alcohol- en drugbeleid. Op het lokale niveau is dit gemakkelijker omwille van de overzichtelijkheid. Het lokale alcohol- en drugbeleid moet worden ondersteund door de lokale overheid en heeft een lokale voortrekker nodig.

1.1 Krachtlijnen en meerwaarde van een lokaal alcohol- en drugbeleid

De krachtlijnen van een alcohol- en drugbeleid zijn:
- het deskundig maken van de bevolking in het omgaan met alcohol en andere drugs;
- het aanbieden van hulp bij problemen als gevolg van gebruik;
- het adequaat optreden wanneer grenzen worden overschreden.

In een lokaal alcohol- en drugbeleid worden de verschillende maatschappelijke sectoren samengebracht om eigen initiatieven en werkingen op elkaar af te stemmen en te versterken.
Het lokaal overleg biedt een aantal voordelen die afzonderlijke sectoren of diensten op zichzelf nooit kunnen realiseren. Zo kunnen bepaalde doelgroepen die via verschillende sectoren en diensten worden bereikt (bijvoorbeeld jongeren via de school, het jeugdwerk, de ouders, de buurtwerking...) op een op elkaar afgestemde en gevarieerde manier worden aangesproken met gelijkgestemde boodschappen. Het lokaal overleg kan de vele initiatieven en diensten die zich rond de alcohol- en drugthematiek profileren op een kritische en overzichtelijke manier in kaart brengen voor de lokale intermediairen. Daarnaast biedt het lokaal overleg een aantal mogelijkheden om een planmatige aanpak te stimuleren en om continuïteit in het globale beleid in te bouwen.
In een lokaal alcohol- en drugbeleid kan de gemeente als lokale overheid een belangrijke stimulerende en ondersteunende rol spelen. Dankzij ondersteuning door de gemeente (mandaat, financiën, menskracht) kunnen alle partners op een evenwaardige manier worden aangesproken om het lokale overleg een continu karakter te geven.

1.2 Vier niveaus

Een globale aanpak van de alcohol- en drugthematiek situeert zich op vier niveaus die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn:

- een welzijnsbevorderend beleid op het vlak van tewerkstelling, onderwijs, huisvesting...;
- een preventiebeleid dat gedragen wordt door alle maatschappelijke sectoren;
- een hulpverleningsbeleid met een gedifferentieerd en goed bereikbaar hulpverleningsaanbod;
- een repressief beleid dat instaat voor controle, wetshandhaving, vervolging en bestraffing.

In een globaal alcohol- en drugbeleid moet er dus zowel aandacht zijn voor preventie en voor hulpverlening als voor repressie. Een welzijnsbevorderend beleid vormt het fundament (cf. schema p. 21). De drie andere niveaus spelen evenzeer hun rol en liggen in elkaars verlengde. Met andere woorden: een bepaald niveau wordt niet ingeschakeld omdat het andere heeft 'gefaald'. Integendeel, de vier verschillende niveaus zijn onlosmakelijk met elkaar verweven.

In een lokaal alcohol- en drugbeleid staat preventie centraal. Men zoekt echter zoveel mogelijk verankering in en integratie met andere niveaus die noodzakelijk zijn voor de realisatie van een preventief beleid rond alcohol- en andere drugproblemen.

Een welzijnsbevorderend beleid vormt immers het draagvlak van een lokaal alcohol- en drugbeleid en dit kan evenmin los worden gezien van een goed uitgebouwd hulpverleningsnetwerk en een duidelijk repressief beleid. Een samenwerking tussen deze verschillende terreinen op het lokale vlak is noodzakelijk.

Meer info

- Vandenberghe, E. (1998). *Een lokaal alcohol- en drugbeleid. Een globale kijk.* Brussel: VAD.

HULPVERLENING

REPRESSIE

PREVENTIE

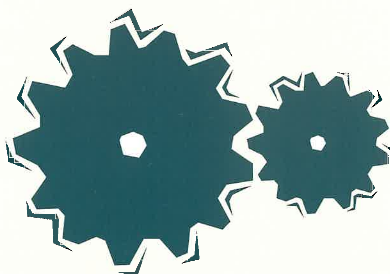
vroeginterventie

harm reduction

een preventiebeleid
- plan
- voorlichting/vorming/ structurele omkadering
- interventie (of aanpak)

controle op de naleving van de toepassingen van de alcohol- en drugwetgeving

EEN WELZIJNSBEVORDEREND BELEID

2. Waarom is de lokale politie partner van een lokaal alcohol- en drugbeleid?

2.1 Samenwerking en overleg

Intersectoraal werken is een belangrijk principe van een lokaal alcohol- en drugbeleid want een lokaal alcohol- en drugbeleid is een zaak van iedereen: het gezin, de wijk, het jeugdhuis, de school, de sportclub, het bedrijf, de lokale politie... Iedereen krijgt met gebruik en/of problematisch gebruik van alcohol en andere drugs te maken. Een lokaal beleid kan daarom niet door één instantie of sector worden uitgetekend. Dit gaat best uit van alle betrokkenen en richt zich ook tot alle betrokkenen. Ook de lokale politie is een betrokken partij. Enkel op die manier kan er een alcohol- en drugbeleid op maat van iedereen tot stand komen en is een breed draagvlak voor de gemaakte keuzes verzekerd.

In een lokaal alcohol- en drugbeleid gaat het om samenwerking en afstemming tussen een algemeen welzijnsbeleid, een gediversifieerd hulpverleningsaanbod, een goed georganiseerd repressief beleid en een preventiebeleid in de verschillende maatschappelijke sectoren. Er is bijgevolg overleg en samenwerking met andere sectoren nodig, om de taken en rollen van de verschillende partners beter op elkaar af te stemmen. Om deze afstemming te bekomen is participatie aan een lokaal alcohol- en drugbeleid de eerste stap.

2.2 Eerste contact

Vanuit de aanwezigheid op het terrein en de nabijheid ten opzichte van de bevolking is de politie (onder meer door de 24/24 uur permanentie) vaak de eerste dienst die men contacteert wanneer problemen als gevolg van alcohol- en druggebruik opduiken. Zo zal bijvoorbeeld de lokale politiedienst vaak als eerste worden opgeroepen wanneer een dronken persoon het thuis te bont maakt of wanneer er overlast is in een uitgaansbuurt.

2.3 Signaalfunctie

De politie heeft een belangrijke signaalfunctie. Zij heeft er onder andere zicht op welke (nieuwe) middelen op welke plaatsen opduiken en op welke plaatsen er sprake is van alcohol- en druggerelateerde overlast. Zij kan deze informatie doorspelen naar de betrokken sectoren en organisaties zodat men in overleg gepast (preventief/curatief/ repressief) kan reageren.

2.4 Community policy of de gemeenschapsgerichte politiezorg

Een politiemodel dat door de politiehervorming naar voor wordt geschoven is dat van de gemeenschapsgerichte politiezorg. We zien een verschuiving van een reactieve en repressieve aanpak naar een proactieve aanpak en probleemoplossend werken: men wil niet enkel meer reageren op symptomen, maar men wil ook de problemen tijdig onderkennen en erop anticiperen. De politie beseft dat ze niet alléén verantwoordelijk is voor de zorg voor veiligheid en leefbaarheid. Samenwerken met verschillende professionele partners en de lokale bevolking is noodzakelijk. Een basispijler van de gemeenschapsgerichte politiezorg is dat de politie geïntegreerd is in de gemeenschap: de politie staat niet tegenover de samenleving, maar ze staat er middenin. Deze kenmerken van gemeenschapsgerichte politiezorg pleiten dus ook voor deelname aan een lokaal alcohol- en drugoverleg.

3. Welke rol kan de lokale politie opnemen in een lokaal alcohol- en drugoverleg?

Om een antwoord op deze vraag te formuleren, staan we eerst stil bij het wettelijk kader: wat vinden we hierover in de bestaande wets- en beleidsteksten? Vervolgens focussen we op drie aspecten: politie en repressie, politie en preventie en politie en intersectoraal werken.

3.1 Wettelijk kader

3.1.1 Wet op het politieambt (WPA, wet van 25 augustus 1992)

De aanpak van de alcohol- en drugproblematiek vloeit onder andere voort uit de wet op het politieambt.

Wet op het politieambt: art. 14

"Bij het vervullen van hun opdrachten van bestuurlijke politie, zien (de politiediensten) toe op de handhaving van de openbare orde met inbegrip van de naleving van de politiewetten en -verordeningen, de voorkoming van misdrijven en de bescherming van personen en goederen.
Zij verlenen bijstand aan eenieder die in gevaar verkeert. Daartoe zorgen zij voor een algemeen toezicht en voor controles op de plaatsen waartoe zij wettelijk toegang hebben, bezorgen zij het verslag van hun opdrachten en de inlichtingen die zij naar aanleiding van die opdrachten hebben ingewonnen aan de bevoegde overheden, voeren zij maatregelen van bestuurlijke politie uit, treffen zij materiële maatregelen van bestuurlijke politie waarvoor zij bevoegd zijn en onderhouden zij contact met elkaar (alsmede met de bevoegde overheidsdiensten)."

Wet op het politieambt: art. 46

"De politiediensten brengen de personen die hulp of bijstand vragen in contact met gespecialiseerde diensten. Zij verlenen bijstand aan de slachtoffers van misdrijven, inzonderheid door hun de nodige informatie te verstrekken."

Naast deze twee artikels willen we ook nog twee andere artikels vermelden die gevolgen (beperkingen) hebben voor de rol die de politie kan opnemen. We komen hier in deel 3, 3.4 nog op terug.

Wet op het politieambt, art. 15

"Bij het vervullen van hun opdrachten van gerechtelijke politie, hebben (de politiediensten) als taak: 1° de misdaden, de wanbedrijven en de overtredingen op te sporen, de bewijzen ervan te verzamelen, daarvan kennis te geven aan de bevoegde overheden, de daders ervan te vatten, aan te houden en ter beschikking te stellen van de bevoegde overheid, op de wijze en in de vormen van de wet; 2° de personen in wier aanhouding door de wet wordt voorzien, op te sporen, te vatten, aan te houden en ter beschikking te stellen van de bevoegde overheden (...) ."

Wet op het politieambt, art. 40

"De bij een politieambtenaar (...) ingediende klachten of aangiften, alsook de nopens misdrijven verkregen inlichtingen en gedane vaststellingen worden opgenomen in processen-verbaal die aan de bevoegde gerechtelijke overheden worden toegezonden."

3.1.2 Wetboek van strafvordering

Voor elke politieambtenaar en -officier geldt de onvoorwaardelijke toepassing van art. 29 van het wetboek van strafvordering.

Wetboek van strafvordering, art. 29

"Iedere gestelde overheid, ieder openbaar officier of ambtenaar die in de uitoefening van zijn ambt kennis krijgt van een misdaad of van een wanbedrijf, is verplicht daarvan dadelijk bericht te geven aan de procureur des Konings bij de rechtbank binnen wier rechtsgebied die misdaad of dat wanbedrijf is gepleegd of de verdachte zou kunnen worden gevonden, en aan die magistraat alle desbetreffende inlichtingen, processen-verbaal en akten te doen toekomen."

3.1.3 Beleidsnota federale regering

In de beleidsnota van de federale regering over de drugproblematiek staat vermeld dat drugpreventie een gezondheidsmaterie is en dat politiediensten instaan voor repressie en het handhaven van de openbare orde. Tussen beide moet er in het kader van een lokaal geïntegreerd beleid afstemming zijn, maar ieder blijft op zijn domein.

De afstemming tussen de diverse preventieactoren (gezondheid, onderwijs, welzijn...) en de politiediensten dient bij voorkeur te gebeuren binnen een ruimere intersectorale samenwerking en overleg. De zonale veiligheidsraad en het lokaal alcohol- en drugoverleg zijn mogelijke bestaande fora om een geïntegreerd drugbeleid uit te stippelen en hieromtrent afspraken te maken.

3.2 Politie en repressie

Een lokaal alcohol- en drugbeleid heeft, naast een offensieve component (mogelijkheden creëren), ook een defensieve component (mogelijkheden beperken). Elke samenleving stelt haar grenzen ten aanzien van alcohol en andere drugs. Wie die grenzen overschrijdt, wordt bestraft.

De Drugwet (de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van gifstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, ontsmettingsstoffen en antiseptica), laatst gewijzigd door de wet van 4 april 2003, van 3 mei 2003, de toepassingsbesluiten en de diverse KB's, zowel rond alcohol, medicatie als illegale drugs, geven die grenzen en sancties aan.

De wet op de kansspelen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers van 7 mei 1999 en de daaruit voorvloeiende KB's doen dit voor gokken.

Binnen dit algemeen kader kan de gemeente de grenzen, de sancties en de toepassing daarvan verder verfijnen via politieverordeningen en dergelijke. Zo krijgt bijvoorbeeld de gemeente door de recente wetgeving op kansspelen een grotere bevoegdheid in de procedure voor aanvragen van vergunningen van kansspelinrichtingen.

Het repressieve luik van een alcohol- en drugbeleid vormt een exclusieve opdracht van de politiediensten en van justitie. Politiediensten staan in voor het oppakken van dealers, het opsporen van netwerken van drugsmokkel, gerichte controleacties op invalswegen, het opdoeken van illegale druglabo's...

Toch kan dit repressieve luik een aantal preventieve aspecten inhouden. Voorbeelden van lokale toepassingen van de alcohol- en drugwetgeving en de controle hierop zijn: controle

op parkings, fuifreglementen, sluitingsuur van cafés... Een ander voorbeeld zijn de alcohol- en drugcontroles in het verkeer. Deze defensieve maatregelen zijn preventief: ze voorkomen overlast en problemen en zorgen voor een veilig en ordelijk verloop van het samenleven. Voorwaarde is wel dat de lokale wetgeving en de controle ervan een onderdeel vormen van een samenhangend geheel, van een ruimer alcohol- en drugbeleid. Overlast- en criminaliteitspreventie zonder preventie vanuit het perspectief van gezondheids- en welzijnsbevordering leidt tot een verschuiving in plaats van een oplossing van het probleem. In deel 3, 3.4.1 gaan we hier dieper op in.

Een voorbeeld uit de praktijk

Uitgaan, alcohol en verkeer vormen een gevaarlijke combinatie. Het alcohol- en drugoverleg van gemeente P heeft tijdens de eindejaarsfeesten met succes een aantal speciale acties uitgevoerd. Men wil het niet bij dit eenmalig initiatief houden: ook tijdens het jaar moet er alcoholvrij gereden worden.

Er wordt afgesproken dat de politie meer en zichtbaar zal controleren op sterk wisselende tijden en plaatsen. Tijdens de controles zullen ook alle autobestuurders moeten blazen. Veeleer dan 'zoveel mogelijk chauffeurs pakken', wil men zoveel mogelijk chauffeurs controleren. Want wie gecontroleerd wordt, vertelt het verder. Door deze controles verhoogt men de objectieve pakkans en het toenemend subjectief aanvoelen ervan. Men krijgt opnieuw de idee dat het riskant is om na het drinken van een aantal glazen achter het stuur plaats te nemen. Daarom zal men in het gemeentelijk informatieblad ook aandacht aan deze actie en aan de sancties besteden. Daarnaast wordt met café-uitbaters uitgezocht hoe men de beschikbaarheid en aantrekkingskracht van alcoholvrije dranken en alternatief vervoer kan stimuleren.

Bij overtreding van de wet treedt een vervolgings- en bestraffingsprocedure in werking, waarbij politionele en justitiële diensten een rol te vervullen hebben. Belangrijk is ook om tijdens deze procedure zoveel mogelijk bruggen te slaan naar preventie, hulpverlening en maatschappelijke integratie. De ministeriële richtlijnen geven concrete aanwijzingen over de afhandeling van cannabis door politiediensten en parket. Daarnaast kan binnen het kader van de gerechtelijke alternatieve maatregelen (zoals probatie, vrijheid onder voorwaarden, voorwaardelijke invrijheidstelling...) het uitvoeren van dienstverlening, het volgen van een vormingsprogramma of therapie worden opgelegd. Goede afspraken tussen politie, justitie en hulpverlening zijn essentieel om deze maatregelen efficiënt te laten verlopen. In deel 3, 3.4.2 komen we hierop terug.

3.3 Politie en preventie

In het tweede deel kon u al lezen wat preventie vanuit het gezondheids- en welzijnsperspectief inhoudt. Maar politiemensen zijn geen gezondheids- of welzijnswerkers. Als we over preventie en politie spreken, dan ligt het accent elders. Over deze verschillende invalshoeken gaat het eerste onderdeel. Met dit in het achterhoofd bekijken we in een tweede onderdeel één van de actieterreinen (wat preventie betreft) van de politie: het onderwijs. Het derde onderdeel gaat over de taak die de politie heeft in verband met het geven van informatie/vorming aan intermediairen.

3.3.1 Preventie: veiligheidsperspectief versus gezondheids- en welzijnsperspectief

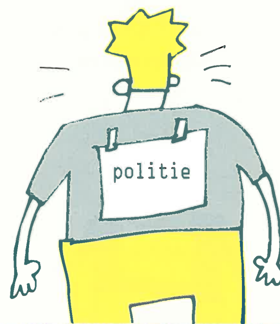
In het eerste deel over de politiehervorming kon u lezen dat een geïntegreerde politiezorg zowel repressie als preventie en nazorg omvat. Maar wat betekent 'preventie' hier?

De lokale politie doet voornamelijk vanuit een veiligheidsperspectief aan preventie (art. 14 WPA: voorkomen van misdrijven). Het staat ook in de beleidsnota van de federale regering: politiediensten zijn verantwoordelijk voor de (eventueel druggerelateerde) criminaliteitspreventie. In het Vademecum Veiligheidsplannen lezen we enkele voorbeelden van hoe de politie kan bijdragen tot de preventie van criminaliteit: 'meer blauw op straat', de doelgerichte aanwezigheid van patrouilles, de bewaking van bepaalde goederen of plaatsen, het door een beter recherchemanagement streven naar een verhoogde pakkans voor criminelen, de strategische analyse van bepaalde criminele fenomenen (Wie doet het? Hoe en wanneer doen ze het? Wat kan ertegen gedaan worden?), haar bijdrage tot techno-preventieve voorlichting... Deze acties zijn essentieel gericht op ontraden, met andere woorden: het verkleinen van de kans dat er misdrijven gepleegd worden.
De gezondheids- en welzijnssector daarentegen werkt preventief vanuit een gezondheids- en welzijnsperspectief en wil individu én samenleving deskundiger maken in het omgaan met middelen en middelengebruik, waarbij – afhankelijk van het product, de omstandigheden, de leeftijd en andere kenmerken van de gebruiker – de doelstellingen gedifferentieerd worden van aanmoedigen van niet-gebruik, uitstellen van experimenteergedrag, verantwoord gebruiken tot vroegtijdig ingrijpen en schade beperken. Omgaan met middelengebruik houdt ook in dat de thematiek bespreekbaar is en dat mensen genuanceerd leren denken over alcohol en drugs en -gebruik en dat ze op een deskundige manier met dit gebruik in hun omgeving en in de samenleving kunnen omgaan (proactief en reactief).

Deze twee benaderingen zijn complementair. Het preventief handelen van de politiediensten is gericht op het bevorderen van de veiligheid van de burger en van de maatschappij. In het preventiewerk van welzijns- en gezondheidsorganisaties staat het welzijn van de bevolking centraal. Voor de politiediensten houdt de welzijnsbenadering een bijkomend voordeel in: een potentiële impact op het terugdringen van vormen van overlast. Levensomstandigheden verbeteren heeft immers raakpunten met criminaliteitspreventie. Anderzijds hebben welzijns- en gezondheidsorganisaties die goede samenwerkingsafspraken hebben met de politiediensten het voordeel dat bijvoorbeeld behandelingen vlugger worden opgestart of minder snel worden afgebroken. Het optreden van politie wordt immers dikwijls als een stok achter de deur ervaren.

Een voorbeeld uit de praktijk

Buurtplein X ligt er troosteloos bij: de verlichting is kapot en mensen droppen er hun vuilnis. Een aantal mannen van de andere kant van de stad komen hier hun 'zaakjes regelen'. De jongeren uit de buurt die zich vervelen, hangen er bij gebrek aan een alternatief rond. Het buurthuis wil iets aan deze toestand veranderen. Samen met de straathoekwerker spreken ze de jongeren uit de buurt aan. Ook de gemeente wordt op het overleg uitgenodigd, in concreto een ambtenaar van de groendienst en van stedenbouw en de wijkinspecteur. Samen willen zij een aantal initiatieven nemen om het plein weer aantrekkelijk en veilig te maken: er komt meer groen en een hondentoilet, de verlichting wordt hersteld, de jongeren zullen er een skateramp bouwen en onderhouden... De wijkinspecteur houdt tijdens de eerste fase een oogje in het zeil om mensen met minder goede bedoelingen op afstand te houden.

De alcohol- en drugproblematiek is een complex fenomeen. Ze wordt beïnvloed door talrijke factoren die bovendien op elkaar inwerken. Wil preventie een minimum aan effect en efficiëntie bereiken, dan kan ze het best alle beschikbare krachten verenigen en hun inspanningen coördineren. Om overlapping te voorkomen is een duidelijke taakafbakening tussen politie en de gezondheids- en welzijnssector gewenst:

- criminaliteits- en misdaadpreventie die gelieerd is aan het gebruik van alcohol en andere drugs als opdracht voor de politiediensten;
- preventie gericht op het voorkomen van problemen als gevolg van alcohol- en druggebruik als opdracht voor de gezondheids- en welzijnssector.

Een duidelijke taakafbakening voorkomt rolverwarring. Preventiewerkers en politie hebben elk op hun terrein een rol te spelen. We bekijken in het volgend punt wat dit voor het onderwijs betekent.

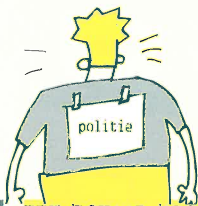
3.3.2 Politie en het onderwijs

3.3.2.1 Het basisonderwijs

Politiemensen werken in de praktijk actief mee in verschillende preventieprogramma's in het basisonderwijs, waarvan de voornaamste zijn:

- het Drugpreventieproject (DPP) (gestart door de gemeentepolitie van Brecht en overgenomen door de Oostvlaamse politieacademie);
- het MEGA-project (gestart als DONNA-project door de rijkswacht, een aanpassing van het Amerikaanse DARE).

Deze projecten willen met het geven van een aantal lessen/themaweek basisschoolkinderen weerbaar maken door hen sociale vaardigheden aan te leren. Ook het thema 'drugs' komt aan bod. De lessen zijn een samenwerking tussen de leerkracht, het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB) en de politie. Het DPP-project werkt ook met een getuigenis van een ex-verslaafde.

Het belangrijkste knelpunt met betrekking tot de rol van politiediensten bij deze preventieprogramma's is de rolverwarring die hun bijdragen kunnen geven. De politie heeft als opdracht te zorgen voor een duidelijke en herkenbare normstelling. Anders is het wanneer politiemensen een educatieve rol gaan opnemen. In de basisschool moet het gezondheidsperspectief primeren, met nadruk op sociale en persoonlijke vaardigheden, gezondheidspromotie en het werken met gedrag vanuit de leefwereld van de kinderen. De rol van de leerkracht is hierbij zeer belangrijk: hij/zij is continu aanwezig (kan signalen opvangen) en is vertrouwensfiguur (wederzijdse band opgebouwd door dagelijks contact). De leerkracht kan in alle openheid risico's bespreekbaar maken. Voor politiemensen is dit eigenlijk niet haalbaar noch wenselijk. Zij moeten immers wettelijk rapporteren wat ze zien en horen. De politieman of -vrouw kan gezien de meldingsplicht dus niet als vertrouwensfiguur fungeren. Het is bovendien een externe persoon met autoriteit die eenmalig/voor beperkte tijd in de klas komt.
Belangrijk is dat leerkrachten blijvend gesensibiliseerd en ondersteund worden om werk te maken van gezondheidseducatie in hun klas. Omdat leerkrachten zich vaak niet deskundig voelen om met hun leerlingen over middelen(gebruik) te praten, doen ze een beroep op de politie. Hierbij moeten we opmerken dat vooral alcohol en tabak in de leefwereld van de kinderen voorkomen, en dat de confrontatie met cannabis en andere illegale drugs verder in de toekomst ligt. Het is dan ook af te raden een te gedetailleerde beschrijving van alle mogelijke drugs te geven. In het secundair onderwijs komt gezondheidseducatie, met een onderdeel genot- en geneesmiddelen, als vakoverschrijdend thema expliciet aan bod. In het lager onderwijs maken de ontwikkelingsdoelen en eindtermen gezondheidseducatie deel uit van het leergebied wereldoriëntatie, en ook van een deel van lichamelijke opvoeding. Verder worden binnen het leergebiedoverschrijdende thema sociale vaardigheden belangrijke accenten gelegd in verband met gezondheidseducatie.[1]

Politie in uniform in de klas, het bezoek van een gedetineerde druggebruiker of het werken met getuigenissen van ex-verslaafden is op jonge leeftijd zuivere afschrikking en dat werkt niet. Ook het EMCDDA (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction) is deze mening toegedaan. Zij analyseerden de drugpreventie op scholen in de EU en kwamen tot dit besluit[2]:

[1] Bernaert, I. (2003). *Drugpreventie in de basisschool. In: Praktijkgids voor de basisschool.* Wolters-Plantyn.
[2] Burkhart, G (2002). *Drugspreventie op scholen in de E.U. In: Nieuwsbrief: Drugs in beeld. Nr. September-oktober 2002.* Europees waarnemingscentrum voor Drugs en Drugverslaving.

"Kortetermijnmaatregelen of periodieke maatregelen - zoals eenmalige lezingen door specialisten of door de politie, of 'Zeg nee tegen drugs'-dagen - blijken niet te werken, en kunnen de nieuwsgierigheid naar drugs zelfs aanwakkeren.
Te eenzijdige informatie - waarbij bijvoorbeeld de risico's en gevaren van illegale drugs worden overdreven - werkt evenmin. Als jonge mensen op basis van hun eigen ervaringen of via hun contacten het gevoel krijgen dat zij worden misleid, zullen zij vervolgens alle informatie over drugs uit 'officiële' hoek verwerpen.
De meeste deskundigen zijn het erover eens dat 'dreigende' taal alleen werkt in heel specifieke omstandigheden. Preventie-initiatieven die geen rekening houden met sociale factoren en de invloed van de leeftijdsgenoten, waarin interactie of structuur ontbreekt, of die zich heel sterk baseren op vooroordelen over drugs, zullen in het algemeen falen. (...)

Onderzoek heeft nog een aantal eigenschappen van effectieve implementatie van preventieprogramma's geïdentificeerd: interactief onderwijs zoals discussie met klas- of leeftijdsgenoten (in plaats van alleen groepsvoorlichting), training van sociale vaardigheden en van technieken om drugs te leren weerstaan, en het intensief betrekken van het gezin om op die manier de discussie ook thuis verder te zetten. Intensieve programma's met kleine groepen leveren betere resultaten op. Alle succesvolle programma's behandelen zowel legale als verboden middelen."

Evaluatiestudies[3] komen tot de volgende vaststelling: gezien het effect van preventie in het onderwijs zich voornamelijk situeert op het vlak van 'uitstellen van het eerste gebruik' is het essentieel dat preventieactiviteiten opgestart worden voor het eerste gebruik. Alcohol- en drugpreventie start dan ook met gezondheidseducatie in het basisonderwijs. Van de volgende elementen is bewezen dat zij bijdragen tot succesvolle drugpreventie-programma's op secundaire scholen:

- interactief werken;
- persoonlijke vaardigheden: jongeren weerbaar maken tegen actieve en indirecte sociale druk om middelen te gebruiken;
- jongeren sociale vaardigheden aanleren;

[3] Moon, D.G. (et al.)(2000). *Family risk and resilience factors, substance use, and the drug resistence process in adolescence.* Journal of education, 30 (4), 373-398.
Cuypers, P (2003). *Dertig jaar onderzoek naar de effecten van verslavingspreventie: een overzicht.* Handboek verslaving, C3100, 1-23.
Toller, N.S. (et al.)(2000). *School-based Adolescent Drug Prevention Programs: 1998 meta-analysis.*

- kennis en houding: jongeren doen nadenken over de heersende normen over middelengebruik; de ideeën die leerlingen hebben over het middelengebruik van leeftijdsgenoten en volwassenen bijsturen.

3.3.2.2 Het secundair onderwijs

De politie krijgt soms van secundaire scholen de vraag om drughonden in te schakelen in haar alcohol- en drugbeleid om leerlingen op gebruik (en/of bezit) te controleren. We pleiten ervoor om niet lichtzinnig in te gaan op deze vragen. Een school is een pedagogische omgeving. Een school is geen vlieghaven, waar drughonden reizigers controleren om drugs te onderscheppen.

Al nemen scholen zo'n initiatief meestal vanuit een terechte bekommernis, toch zijn drughonden op school niet onmiddellijk probleemoplossend. Evenmin dragen ze bij tot een efficiënt drugbeleid op school. Immers: schakelt de school de politie in, dan wordt vaak meteen ook de vertrouwensrelatie tussen leerling en leerkracht (school) uitgeschakeld. Bovendien garandeert controle door politie en drughonden geen zekerheid over gebruik (en/of bezit) van drugs: de controle is slechts een momentopname en zal enkel tijdelijk een afschrikwekkend effect hebben.Ook hier krijgen we eerder een verplaatsing in plaats van een oplossing van het probleem.
We pleiten er dan ook voor om drugkwesties op school niet anders aan te pakken dan ander regeloverschrijdend gedrag (spijbelen bijvoorbeeld). De keuze voor een pedagogische benadering vertrekkend van duidelijke regels maar gesteund op vertrouwen en een open communicatie tussen leerling en leerkracht (school), én tussen leerkracht (school), Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB) en leerling, genieten veruit de voorkeur. Niet het 'betrappen op' staat dan centraal, wel het zoeken naar het hoe en waarom van een gedrag, én het bekomen van gedragsverandering.

De politie kan wel een rol spelen in bijvoorbeeld de aanpak van het dealen van drugs aan de schoolpoort (bijvoorbeeld door zichtbare patrouilles in de schoolomgeving: agenten in uniform en te voet), het controleren van spijbelaars... In het lokaal alcohol- en drugoverleg kan deze problematiek in al zijn facetten besproken worden, en er kan gezocht worden naar een oplossing voor het probleem met aandacht voor de specifieke taken die elke partner hierin kan opnemen.

De politie heeft ook als opdracht te zorgen voor een duidelijke en herkenbare normstelling. In die zin kunnen ze een aantal opdrachten opnemen. We denken bijvoorbeeld aan het uitleggen van het vervolgingsbeleid. Binnen dit vervolgingsbeleid, waarover op dit moment heel wat verwarring bestaat, hebben ze een duidelijke en zichtbare taak. Ook zitten velen (zowel opvoeders als jongeren) met concrete vragen. Op die manier hebben politiediensten een eigen inbreng, die aansluit bij de rol die ze in een globaal drugbeleid spelen.

Een voorbeeld uit de praktijk

In een aantal steden en gemeenten is spijbelen een groeiend probleem. Heel wat jongeren brengen af en toe een deel van hun schooldag door op café in plaats van op de schoolbanken. In gemeente X loopt het probleem nog niet uit de hand, maar men wil toch tijdig een initiatief nemen om het spijbelen in te dijken.
In overleg met de horeca, de lokale politie en scholen wordt in een aantal jongerencafés een zogenaamde 'spijbellbel' geïnstalleerd. Deze moet ervoor zorgen dat alle leerlingen op tijd in de klas zijn. Met de uitbaters is afgesproken dat zij de bel luiden net voor het begin van de lessen. De bedoeling is dat de leerlingen op dit signaal hun spullen pakken en naar school vertrekken. In het lokaal alcohol- en drugoverleg wordt verder afgesproken dat de politie drie weken na de start van het initiatief ad random controles in de jeugdcafés zal uitvoeren. De namen van de aanwezige spijbelaars geeft de politie dan door aan de school. De school contacteert dan op haar beurt, samen met het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB), de ouders van de spijbelaars.

3.3.3 Informatie/vorming voor intermediairen (horecauitbaters, leerkrachten, bedrijfsartsen...)

In het tweede deel kon u lezen dat één van de principes van preventie participatief werken is. Intermediaren, diegenen die het dichtst bij de doelgroep staan, zijn het best geplaatst om preventief rond alcohol en drugs te werken. Deze sleutelfiguren kunnen hierbij ondersteuning gebruiken. Het krijgen van objectieve informatie is daar een onderdeel van. Over de wettelijke aspecten van alcohol en drugs bestaat heel wat onduidelijkheid. Het is aan de politie, als arm der wet, om bijvoorbeeld het vervolgingsbeleid op lokaal vlak uit te klaren en voor te stellen.
Vóór de politiehervorming was er het drugpreventienetwerk van de rijkswacht dat productinfo gaf. Ook nu nog wordt de politie gevraagd om info te geven over producten.

Productinfo op zich is niet voldoende. Het is belangrijk dat horecauitbaters, leerkrachten, bedrijfsartsen... weten hoe ze met alcohol en andere drugs binnen het café, de school, het bedrijf preventief kunnen omgaan. Daarom is een samenwerking met een lokale/regionale preventiewerker noodzakelijk. We kunnen ons zelfs de vraag stellen of – gezien het gesignaleerde tekort aan politiemannen – productinfo ook niet door de preventiewerkers gegeven kan worden (beknopt en bijvoorbeeld aan de hand van foto's, video, powerpointpresentatie...). VAD ontwikkelde *'Drugs etc.: de vragen, de antwoorden'*[4], een totaalpakket met productinfo over alcohol, cannabis, cocaïne, ghb, gokken, heroïne, ketamine, lsd, medicatie, smartdrugs, speed, vluchtige snuifmiddelen en xtc. Het bevat een *cd-rom, fact sheets, folders, didactische fiches* en de *brochure 'Drugs etc: achtergrondinformatie'*.
Het is de bedoeling dat preventiewerkers en/of intermediairen hiermee (indien wenselijk: na het volgen van een vorming) zelfstandig productinfo kunnen geven.
Op die manier kan de pool van mensen die kunnen ingaan op vragen rond productinfo (en die de vraag ook kunnen opentrekken naar 'preventief omgaan met de middelen') worden uitgebreid.

Een voorbeeld uit de praktijk

In gemeente A waren er al enkele keren problemen geweest in verband met de organisatie van fuiven. Jeugdverenigingen blijken niet zo goed op de hoogte van het kluwen van wettelijke verplichtingen en reglementeringen die bij de organisatie van een fuif komen kijken (aanvraag voor occasioneel gebruik van een geluidsinstallatie, strooifolders, affiches, SABAM, tapvergunning, veiligheidsmaatregelen). Ook is er onduidelijkheid over het schenken van alcopops en over de cannabiswetgeving. Jeugdbeweging B signaleert dit aan de zonechef. Hij bespreekt dit met de preventieambtenaar op het maandelijks overleg. Ze beslissen met alle betrokkenen een 'fuifbrochure' te maken die alle nuttige informatie voor de organisatie van fuiven op een overzichtelijke wijze weergeeft. De jeugddienst zal zorgen voor de verspreiding van de brochure.

[4]**Drugs etc: de vragen, de antwoorden** is ontworpen voor sleutelfiguren in de alcohol- en drugsector. De folders zijn bedoeld voor het ruime publiek, en zijn, net als de brochure 'Drugs etc: achtergrondinformatie', ook los (zonder cd-rom, fact sheets en didactische fiches) verkrijgbaar.
Meer info? www.vad.be/documentatie of vad@vad.be

3.4 Politie en intersectoraal samenwerken

Intersectoraal samenwerken is de rode draad doorheen de brochure. Omdat het zo essentieel is, komen we er hier in een apart punt nog eens op terug. In het voorgaande kon u lezen dat de rol van de politie zich op de volgende vlakken situeert: preventie vanuit veiligheidsperspectief/criminaliteitspreventie en repressie. We maken dit nu verder concreet.

3.4.1 Voorkomen en aanpak van alcohol- en druggerelateerde overlast

Een voorbeeld uit de praktijk

Discotheek Y is één van de grootste uitgaansgelegenheden in de regio. Van donderdagavond tot dinsdagmorgen is het elke week 'volle bak'. Op de parking is het een komen en gaan van feestvierders. De ene auto na de andere rijdt met gierende banden weg. Voortdurend komen oververhitte bezoekers een luchtje scheppen. Ook dit geeft de nodige geluidsoverlast. Buurtbewoners constateren dat bezoekers van de discotheek op de parking en in de omgeving van de discotheek alcohol en vermoedelijk ook drugs gebruiken. Ook het personeel van de discotheek geeft te kennen niet te weten hoe te reageren op klanten 'onder invloed'. De groeiende ontevredenheid van de buurtbewoners en de machteloosheid van het personeel doet de discotheekuitbater in samenwerking met de lokale politie en preventiewerker ingrijpen. Na een eerste analyse van de problematiek en de oorzaken ervan wordt een projectgroep opgericht. Deze projectgroep bestaat uit verschillende partners: naast de uitbater, de lokale politie en de lokale preventiewerker maken een afgevaardigde van het buurtcomité, de barverantwoordelijke, de (hoofd)portier, de burgemeester en de brandweer er deel van uit. Samen zoeken ze naar mogelijke oplossingen. Ook een aantal vaste discotheekbezoekers wordt erbij betrokken: zij geven feedback op een aantal voorstellen en doen zelf suggesties voor verbeteringen. Er worden maatregelen uitgevoerd in verband met het veiligheidsbeleid, de infrastructuur, het personeel en de verkeerssituatie. Zo verandert men de parking ingrijpend: felle lichtspots ontmoedigen langdurige samenkomsten op de parking en de snelheid op de ingangsweg wordt verminderd door het aanleggen van verkeersdrempels. Er wordt in de discotheek een chill-outruimte ingericht waar het rustiger en frisser is. Op die manier hoopt men ook te voorkomen dat mensen buiten, op de parking, een frisse neus halen. In de chill-outruimte liggen er ook informatiefolders over veilig uitgaan. Affiches in de discotheek wijzen op het gevaar van 'niet weten wat je slikt' en er wordt gefocust op het

plezant uitgaan zonder alcohol- en druggebruik. De niet-alcoholische dranken worden merkelijk goedkoper gemaakt. Het personeel van de discotheek volgt een opleiding waarin onder meer aan bod komt hoe men met dronken mensen kan omgaan, hoe men dealers kan herkennen en hoe men hierop kan reageren. In een eerste fase voert de politie ook controles uit op de toegangswegen.

Na twee jaar intensieve samenwerking en opvolging is het aantal overlastmeldingen en het aantal vaststellingen van druggebruik aanzienlijk gedaald. Discotheek Y is nog steeds een drukbezochte discotheek.

Het positieve aan dit praktijkvoorbeeld is dat men een aantal structurele maatregelen neemt om de overlast aan te pakken. Dit gebeurt ook in overleg met de verschillende betrokkenen. Het is belangrijk om de horeca als partner te erkennen en bij het overleg te betrekken. Ook zij willen werk maken van een positief uitgaansklimaat.

Drugrazzia's daarentegen zorgen niet voor een structurele en permanente oplossing: het probleem zélf wordt niet aangepakt. Razzia's in de discotheken leveren over het algemeen weinig resultaat op: de meeste drugs worden in de auto's op de parking gevonden, de drugs worden op de dansvloer gegooid of snel ingenomen met alle risico's van dien. Bovendien kan het probleem zich verplaatsen. Drugrazzia's werken ook veeleer contraproductief: jongeren voelen zich geviseerd en vernederd. Bovendien blijven de razzia's niet onopgemerkt voor de (sensatiebeluste) media die een verdere polarisering in de hand werken door een eenzijdig problematisch beeld op te hangen van de uitgaande jeugd. Een alternatief voor razzia's is een zichtbare aanwezigheid van de politie in de buurt, bijvoorbeeld onder de vorm van (verkeers)controles.

Vanuit politioneel oogpunt zijn razzia's vaak een hulpmiddel om overlast (ruimer dan alcohol- en druggerelateerde overlast) in een buurt aan te pakken. Razzia's kaderen dan in een strategie om onder meer met gemeentelijke verordeningen (bijvoorbeeld sluiten van de zaak) de eigenaar van een club onder druk te zetten om de overlast aan te pakken. Vanuit welzijns- en gezondheidsperspectief pleiten we er desalniettemin voor – cf. bovenvermelde redenen – om voorzichtig om te springen met razzia's.

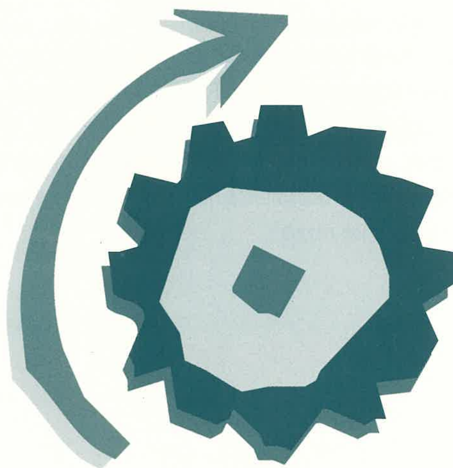
3.4.2 Doorverwijsfunctie

Politiediensten komen vaak als eerste in contact met problemen als gevolg van alcohol- en ander druggebruik (cf. Eerste contact, deel 3, 2.2). Zij staan dan in voor de eerste opvang van probleemgebruikers en/of ouders, partners en andere familieleden. Deze eerste opvang is heel belangrijk (bijvoorbeeld: hoe vertel ik ouders dat hun dochter opgepakt is wegens bezit van drugs?). Hier worden de eerste aanzetten gegeven voor verdere preventie/hulpverlening. Politie staat hier ook in voor de verdere doorverwijzing. In een lokaal alcohol- en drugoverleg kunnen duidelijke afspraken worden gemaakt, bijvoorbeeld over crisisopvang. Met alle partners (Centrum Geestelijke Gezondheidszorg (CGG), Crisisinterventiecentrum (CIC), Medisch-Sociaal Opvangcentrum (MSOC), Centra Algemeen Welzijnswerk (CAW), Openbare Centra Maatschappelijk Welzijn (OCMW), spoedgevallendiensten ziekenhuizen,...) klaart men uit wie men waar kan bereiken, wanneer en waarvoor.

Meer info

• VAD (2003), *VAD-doorverwijsgids*, Brussel: VAD

• Roose, N. (2002). *Behandeling van problematisch middelengebruik*. IN: *Alcohol- en druggebruik. Gedifferentieerde aanpak van preventie tot hulpverlening*. Mechelen: Kluwer.

3.4.3 De juiste man/vrouw op de juiste plaats

Een lokaal alcohol- en drugbeleid krijgt vorm in een lokaal alcohol- en drugoverleg. Een lokaal alcohol- en drugoverleg bestaat uit een groep van afgevaardigden die regelmatig samenkomen. Die groepering kan verschillende functies hebben. Een lokaal alcohol- en drugoverleg bestaat niet noodzakelijk uit één overleg! In een stuur- of overleggroep staan het coördineren, het adviseren, het initiëren van initiatieven en het ondersteunen en bijsturen centraal. In de schoot van de stuurgroep krijgt meestal de visie van het lokaal alcohol- en drugbeleid vorm. Vaak worden rond een specifiek thema (bijvoorbeeld onderwijs of buurtplein X) of een actie (bijvoorbeeld sensibilisering) aparte werk- of projectgroepen opgericht. Een andere vorm van overleg is het platform. Een platform dient om een bredere groep van mensen te bereiken. Met een platform wil men informatie uitwisselen, signalen uit de praktijk oppikken en nieuwe acties en werkgroepen initiëren. Wanneer een lokaal alcohol- en drugoverleg uit verschillende overlegvormen bestaat, dan is de communicatie en afstemming tussen de verschillende groepen enorm belangrijk. Dit is de taak van de coördinator van het lokaal alcohol- en drugoverleg.

Daarnaast moet er duidelijkheid bestaan over wat van welk overleg verwacht wordt zodat de juiste man/vrouw kan participeren. Zo is het aan te raden dat aan de stuurgroep, waar een beleid wordt uitgetekend, een persoon met een mandaat, bijvoorbeeld de korpschef, deelneemt. Wanneer er in een werkgroep een actie voor een buurtplein wordt voorbereid, dan ligt het voor de hand dat de desbetreffende wijkinspecteur participeert.

Meer info

- Lamote, I. & Tack, M. (1998). *Een lokaal alcohol- en drugoverleg: van schakels tot ketting.* Gent: Nevelland.
- Baert, H. & Goderis, P. (1996). *Samen aan de drugs... preventie. Handleiding voor een gemeentelijk drugpreventiebeleid.* Brugge: Walleyndruk
- Aertsen, P., Nijsmans, E., de Smet, W. & van Tricht, P. (1995). *Behoud het genieten. Achtergronden, strategieën en mogelijkheden voor een gemeentelijk alcoholbeleid.* Antwerpen: Stichting Welzijnszorg Provincie Antwerpen.

3.4.4 Grenzen aan samenwerking en overleg

Samenwerking met en overleg tussen verschillende sectoren is belangrijk. Toch zijn er een aantal grenzen.

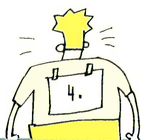
Een politieambtenaar die weet krijgt van een misdrijf (bijvoorbeeld: in het kader van een overleg krijgt een politieagent te horen dat op het plein Z een aantal minderjarigen cannabis verhandelt en gebruikt) is verplicht dit te melden aan de justitiële autoriteiten (art. 29 van het Wetboek van Strafvordering).

Aan de andere kant bestaat er in de gezondheids- en welzijnssector het beroepsgeheim (art. 458 van het Strafwetboek). Dit is zeer fundamenteel: om mensen effectief te kunnen helpen is er een grote mate van vertrouwen nodig. Dit vertrouwen maakt problemen bespreekbaar en maakt het mogelijk te evolueren naar een hanteerbaarheid en/of oplossing. De basis van dit vertrouwen is de wetenschap dat de uitgewisselde informatie vertrouwelijk blijft.

Overleg en samenwerking kunnen maar lukken als er aan beide zijden respect bestaat voor elkaars eigenheid en functionaliteit.

Deel 4: Vorming, ondersteuning en achtergrondinformatie

De VAD bibliotheek

VAD beschikt over een uitgebreide en gespecialiseerde bibliotheek waar iedereen nationale en internationale tijdschriften en boeken kan consulteren. Boeken kunnen eveneens worden ontleend. De openingstijden van de bibliotheek zijn maandag, dinsdag, woensdag en donderdag van 13.30u tot 16.30u.
Meer info: www.vad.be/bibliotheek

De VAD catalogus

De VAD catalogus (gratis op te vragen bij VAD) geeft een overzicht van zowel algemeen als specifieker documentatiemateriaal over alcohol, psychoactieve medicatie, illegale drugs en gokken. Ook regionaal werden folders en brochures uitgewerkt. Voor meer informatie hierover kan u terecht bij de provinciaal verantwoordelijken van de preventieplatforms en de preventiewerkers verbonden aan de CGG (zie lijst p.44).
Meer info: VAD, E. Tollenaerestraat 15, 1020 Brussel , T 02 423 03 33,
www.vad.be/documentatie

De DrugLijn

Bij de DrugLijn kan iedereen anoniem terecht met vragen over alcohol, andere drugs en gokken: elke werkdag van 12u tot 21u en op zaterdag van 15u tot 21u (zon- en feestdagen gesloten). Deze informatielijn richt zich evenzeer tot het grote publiek als tot intermediairen.
Meer info: www.druglijn.be

Vormingsaanbod VAD: Werkwijze®

Werkwijze® is het vormingsaanbod over alcohol en andere drugs, georganiseerd door VAD en gericht op al wie werkzaam is in de sector: preventiewerkers, hulpverleners en 'sleutelfiguren' uit de maatschappelijke sectoren.
Meer info: www.vad.be/werkwijze®, T 02 423 03 57

Politiescholen

Brugge: West-Vlaamse Politieschool vzw, Provinciehuis Boeverbos, Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries, T 050 40 45 40, info@wvl-politieschool.be

Gent: Oost-Vlaamse Politieacademie, Sprendonkstraat 5, 9042 Gent, T 09 345 69 64, www.opac.be, opac@ping.be

Antwerpen: Politie Opleidings-, Tranings- en Vormingscentrum Antwerpen vzw, Noorderlaan 500, 2030 Antwerpen, T 03 544 43 33, www.potva.be, info@potva.be

Genk: Provincie Limburg Opleiding & Training, Marcel Habetslaan 7, 3600 Genk, T 089 38 42 12, plot@limburg.be

Vlaams-Brabant: Provinciaal Instituut voor Vorming en Opleiding - Trainings- en Opleidingscentrum voor politie, kazerne 'Eckstein', Relegemsestraat 40, 1731 Asse, T 02 456 89 20, www.vlaamsbrabant.be/pivo, pivo@vlaamsbrabant.be

Brussel: Federale School, Luchtmachtlaan 10, 1040 Etterbeek, T 02 642 71 05, dpef@advalvas.be

Brussel: Officierenschool, Luchtmachtlaan 10, 1040 Etterbeek, T 02 642 70 55, ecoleofficier@skynet.be

Brussel: Rechercheschool, Berkendael 74, 1190 Forest, T 02 340 39 39, www.dper.be

Brussel: Gewestelijke en Intercommunale Politieschool, Glibertstraat 1, 1000 Brussel, T 02 201 16 16, erip@misc.irisnet.be

Vast Secretariaat voor het Preventiebeleid (VSP)

Het VSP beschikt over een uitgebreide bibliotheek met specifieke documenten over criminaliteit en criminaliteitspreventie. Alle documenten zijn ter plaatse raadpleegbaar. Openingsuren: dinsdag en donderdag van 9u tot 12u en van 13u tot 16u of op afspraak (T 02 500 49 43).
Meer info: Wetstraat 16, 1040 Brussel T 02 500 49 47, www.vspp.fgov.be, info.vsp@mibz.fgov.be

BIJLAGEN

Hier vindt u een overzicht van de regionale preventiewerkers, verbonden aan de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG), en de provinciale verantwoordelijken. U kan er terecht met uw vragen over een lokaal alcohol- en drugbeleid, wat echter niet impliceert dat elke dienst even intens met het thema van deze brochure bezig is of kan zijn.

Regionale preventiewerkers, verbonden aan de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG)

Provincie West-Vlaanderen

- **Regio Oostende**
  Roos De Venter
  Sabine De Muynck
  Nele Van Nevel
  CGG Noord West-Vlaanderen
  Frère Orbanstraat 143
  8400 Oostende
  T 059 50 05 00 / 059 51 27 53
  F 059 51 12 56
  E-mail cgg.nwvl.preventie@easynet.be

- **Regio Roeselare**
  Francy De Smet
  Ilse Himpe
  Vicky Sevenhant
  CGG Largo
  J. Lagaelaan 21
  8800 Roeselare
  T 051 25 99 30
  F 051 25 99 39
  E-mail cgg.roeselare.preventie@skynet.be

Provincie Oost-Vlaanderen

- **Regio Gent**
  Marc Tack
  Elke Fontaine
  CGG Eclips
  CAT Preventiehuis
  Martelaarslaan 204a
  9000 Gent
  T 09 233 58 58
  F 09 233 29 82
  E-mail cat.preventiehuis@cggeclips.be

- **Regio Sint-Niklaas**
  Ilse Lemahieu
  Véronique Inghels
  CGG Waas en Dender
  Delta
  Kleine Hulststraat 114
  9100 St.-Niklaas
  T 03 296 06 64
  F 03 296 06 64
  E-mail delta@ggz.be

Provincie Vlaams-Brabant

- **Regio Leuven**
  Martine Couvreur
  Gunter De Kinder
  CGG Vlaams-Brabant Oost
  Vital Decosterstraat 86
  3000 Leuven
  T 016 32 97 00
  F 016 32 97 02
  E-mail cgg.preventie@belgacom.net

- **Regio Brussel-Halle-Vilvoorde**
  Goedele Slots
  Joke Claessens
  CGGZ Brussel
  deelwerking Primavera
  De Smet de Naeyerlaan 470
  1090 Brussel
  T 02 478 90 90
  F 02 479 87 75
  E-mail preventie.primavera@skynet.be

Provincie Antwerpen

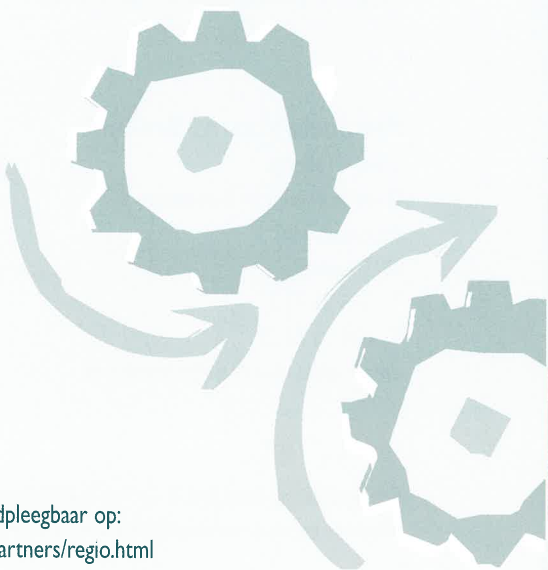
- **Regio Mechelen**
  Peter Aertsen
  CGG-regio Mechelen
  Hanswijkstraat 48
  2800 Mechelen
  T 015 42 08 32
  F 015 42 05 05
  E-mail p_aertsen@hotmail.com

- **Regio Turnhout**
  Eric Nysmans
  Inge Truyens
  CGG Noorderkempen
  Smalvoortstraat 2
  2300 Turnhout
  T 014 41 09 67
  F 014 47 07 10
  E-mail cgg.noorderkempen@pandora.be

- **Regio Antwerpen**
  Wim Vanspringel
  VAGGA
  Altox
  Ketsstraat 17
  2018 Antwerpen
  T 03 235 21 74
  F 03 235 37 96
  E-mail VAGGA.altox@skynet.be

Provincie Limburg

- Carlo Baeten
  Karin Borkelmans
  Marjet Vanderstraeten
  Ellen Gibney
  CAD-Limburg
  Kuringersteenweg 34
  3500 Hasselt
  T 011 85 15 53
  F 011 85 15 54
  E-mail: preventie@cadlimburg.be

Een update van deze lijst is on line raadpleegbaar op:
www.vad.be/werkterreinen/preventie/partners/regio.html

Provinciale verantwoordelijken

Provincie West-Vlaanderen

Piet François
Provinciehuis Boeverbos Dienst Welzijn
Koning Leopold III-laan 41
8200 Brugge
T 050 40 35 40
F 050 40 31 07
E-mail piet.francois@west-vlaanderen.be

Provincie Antwerpen

Bernard Bruggeman
Provincie Antwerpen-Welzijn
Boomgaardstraat 22 bus 100
2600 Antwerpen
T 03 240 56 45
F 03 240 61 62
E-mail bernard.bruggeman@welzijn.provant.be

Provincie Oost-Vlaanderen

Bert Mostien
Dienst Gezondheid – Provincie Oost-Vlaanderen
W.Wilsonplein 2
9000 Gent
T 09 267 75 49
F 09 267 75 99
E-mail bert.mostien@oost-vlaanderen.be

Provincie Limburg

Wendy Vannitsen
2de dir.- 4de afdeling
coördinator middelengebruik
Universiteitslaan 1
3500 Hasselt
T 011 23 72 85
F 011 23 72 10
E-mail wvannitsen@limburg.be

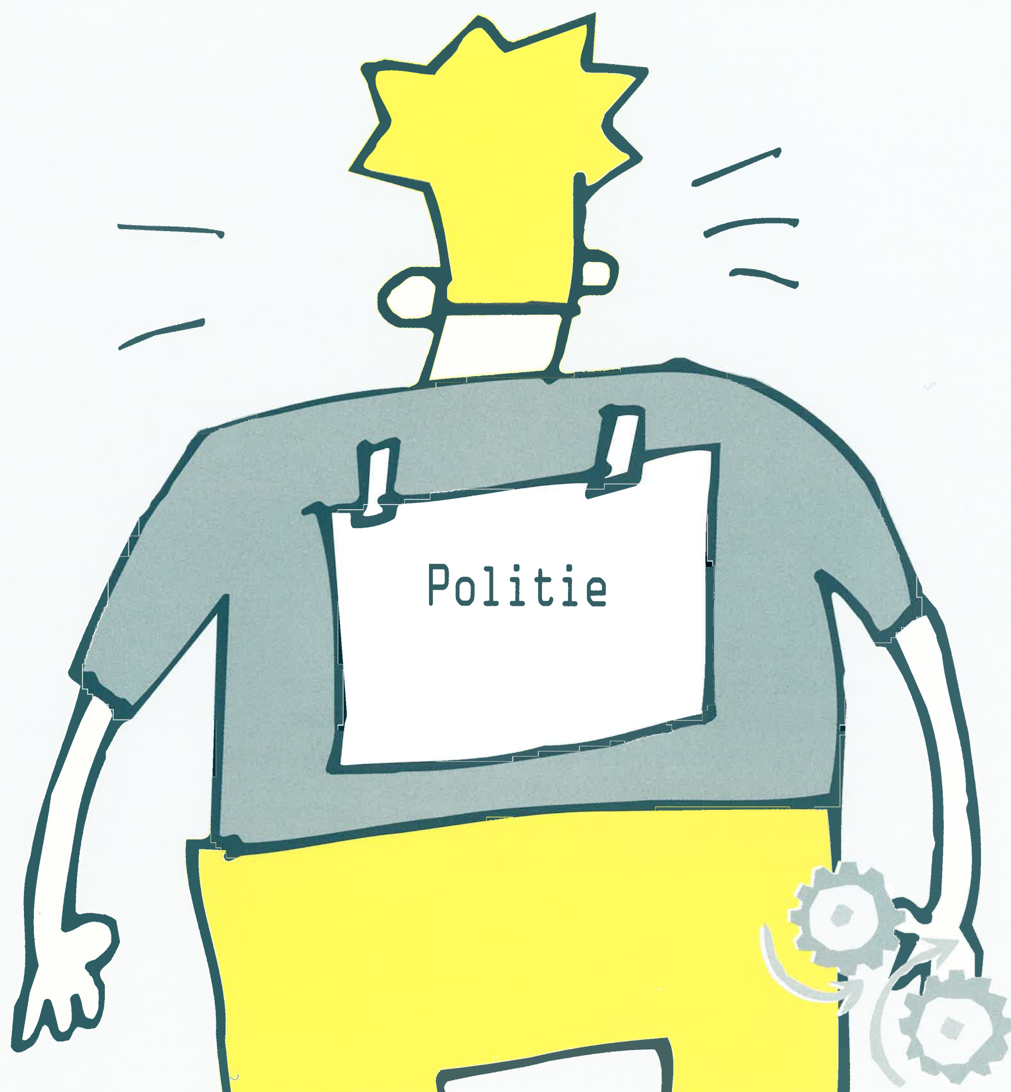
Provincie Vlaams-Brabant

Chris Caubergs
Directie welzijn en huisvesting
Provincieplein 1
3010 Leuven
T 016 26 73 31
F 016 26 73 01
E-mail chris.caubergs@vl-brabant.be

Brussel

Like Van Damme
LOGO Brussel - VGC Dienst Welzijn en Gezondheid
Lombardstraat 41
1000 Brussel
T 02 548 05 97
F 02 548 05 92
E-mail like.van.damme@vgc.be

Een update van deze lijst is on line raadpleegbaar op:
www.vad.be/werkterreinen/preventie/partners/provincie.html

Politie

Met dank voor feedback van:
Peter Aertsen, regionale preventiewerker, CGG-regio Mechelen
Marc Braspennincx, lokale recherche politiezone Klein Brabant
Piet François, provinciaal coördinator drugpreventie, West-Vlaanderen
Eddy Van Daele, korpschef politiezone Het Houtsche
Wim Vanspringel, regionale preventiewerker, VAGGA-Altox
Marc Verbeke, inspecteur politiezone Grensleie

Reeks publicaties:

Een lokaal alcohol- en drugbeleid. Schakel jezelf in!

Een lokaal alcohol- en drugbeleid: een globale kijk

Wat? Een visietekst over een lokaal alcohol- en drugbeleid als kader voor het vormgeven van je beleid.
Voor wie? Voor voortrekkers en partners van een lokaal alcohol- en drugoverleg, maar ook voor elke geïnteresseerde praktijkwerker.

Een lokaal alcohol- en drugoverleg: van schakels tot ketting

Wat? Een draaiboek om een lokaal alcohol- en drugoverleg in de praktijk vorm te geven, in kaart te brengen en verder te ontwikkelen.
Voor wie? Voor lokale sleutelfiguren.

Naar minder hinder. Draaiboek drugoverlast

Wat? Info over de aanpak van drugoverlast in wijk of buurt.
Voor wie? Voor burgemeester, schepenen, buurtwerkers en preventiewerkers.

Een lokaal alcohol- en drugbeleid: op elk vlak de juiste aanpak

Wat? Sectorbrochures die je een zicht geven op de mogelijkheden om in en tussen sectoren rond alcohol en drugs te werken.
Voor wie?

Onderwijs
Voor leerkrachten, schooldirecties, Centra voor Leerlingenbegeleiding en voor trekkers en partners van een lokaal alcohol- en drugoverleg.

Werk
Voor iedereen die in een organisatie bevoegd is om een alcohol- en drugbeleid voor het eigen personeel vorm te geven, en voor trekkers en partners van een lokaal alcohol- en drugoverleg.

Jeugdwerk
Voor jeugdwerkers (verantwoordelijken van jeugdhuizen, leiders van jeugdbewegingen, monitoren van kampen...) en voor trekkers en partners van een lokaal alcohol- en drugoverleg.

Sport
Voor sportfunctionarissen, bestuursleden van sportverenigingen, sporttrainers en -monitoren, en voor trekkers en partners van een lokaal alcohol- en drugoverleg.

Uitgaansleven
Voor uitbaters en personeel van cafés, bars, discotheken en voor organisatoren van fuiven, festivals, alsook voor trekkers en partners van een lokaal alcohol- en drugoverleg.

Welzijnssector
Voor medewerkers uit Centra voor Algemeen Welzijnswerk, OCMW, voorzieningen en Comités Bijzondere Jeugdzorg, buurt- en opbouwwerkers, straathoekwerkers en trekkers en partners van een lokaal alcohol- en drugoverleg.

Sociaal-cultureel werk
Voor educatieve medewerkers en lesgevers in sociaal-culturele verenigingen en voor trekkers en partners van een lokaal alcohol- en drugoverleg.

Politie
Voor de lokale politie en voor trekkers en partners van een lokaal alcohol- en drugoverleg.

Gezondheidssector
Voor huisartsen en apothekers (die op lokaal vlak de belangrijkste partners zijn) en voor de in de afhankelijkheidsproblematiek gespecialiseerde hulpverleners, alsook voor trekkers en partners van een lokaal alcohol- en drugoverleg.

Gemeente
Voor burgemeesters, schepenen, geïnteresseerde gemeentelijke mandatarissen en ambtenaren die werk willen maken van een lokaal alcohol- en drugbeleid. Deze brochure geeft aan waarom het voor de gemeente interessant is om hierin een taak op te nemen en wat haar mogelijkheden zijn.

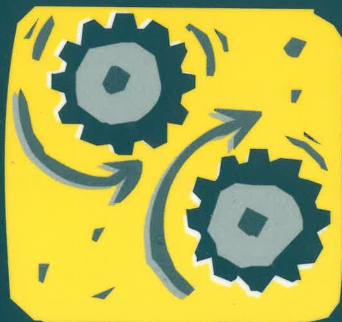
Een lokaal alcohol- en drugbeleid: cahiers

Wat? Een uitdieping van één thema uit een lokaal alcohol- en drugbeleid.

Cahier gokken
Een aanzet om in een gemeente of stad constructief rond 'gokken' te werken.

Cahier evaluatie (beschikbaar februari 2004).
Info over hoe je binnen een lokaal alcohol- en drugbeleid aandacht kan besteden aan evaluatie.

Voor meer informatie en bestellingen:
T 02 423 03 33
of www.vad.be/documentatie

Verantwoordelijke uitgever: VAD Stan Ansoms E. Tollenaerestraat 15 1020 Brussel